

День, коли Чернівці стали центром громадського руху України

18 березня, ранок, Чернівецький вокзал. Таксисти, які очікують пасажирів на пероні, спостерігають неймовірну картину. Десятки людей, виходячи з поїздів, впізнають один одного, радісно вітаються, а потім дружньо прямують до свята-святих – Чернівецького національного університету. Саме тут відбувається справжня ПОДІЯ! Перший регіональний Форум розвитку громадянського суспільства на тему: «**Культура миру: єдність у різноманітності**».

Чому саме Чернівці?

Ми задали це питання учасникам Форуму з Чернівців, і отримали різні відповіді: «Тому, що в нас красивий університет», «Тому, що ми хороші» тощо.

Але як пояснюють це організатори?

Володимир Шейгус, виконавчий директор ІСАР Єднання: «Чому ми обрали Чернівці? Однією з важливих характеристик була активність організацій з цього регіону, а точніше відсутність такої активності. Реалізуючи програму розвитку громадянського суспільства [Marketplace](#), ми побачили, що в наших конкурсах дуже мало заявок з Чернівецької області. Дуже мало заявок з Хмельницької області. Тернопіль теж не дуже активний. І для того, аби промотувати можливості, які відкриті для організацій громадянського суспільства, вирішили провести перший регіональний Форум саме тут, на Буковині».

Що дав Форум учасникам?

Окрім приємного спілкування з колегами, учасники Форуму отримали змогу навчитися дуже практичним речам і дізнатися, як розбудовувати свої організації таким чином, аби стати впливовими для влади та громади.

Майстер-класи від кращих громадських активістів та досвідчених тренерів «Як діяти громадській організації в умовах постійних змін?», «Вирішення конфліктів та медіація», «Спроможності аналізу та критичного підходу як протидія інформаційній пропаганді», «Спроможності для впровадження реформ на місцевому рівні» та багато інших стали центром обміну досвідом громадських активістів, представників влади та донорських організацій.

«Форум став майданчиком для розвитку та діалогу громадянського суспільства та влади», - переконаний активний учасник заходу, **представник адміністрації Президента Олександр Ярема.** «Під час такого Форуму можна дійсно знайти шляхи взаємодії, зрозуміти один одного та почати реальні дії для того, аби змінювати ситуацію на краще».

І дійсно, тут створені всі умови для діалогу та синергії. Понад 350 громадських активістів, які сповнені бажання досягти результатів, та 37 експертів, які готові їм у цьому допомогти. А також представники влади та університету, які просять конкретних дій просто тут і зараз.

Ректор Чернівецького національного університету Степан Мельничук: «Було би добре, аби громадські організації мали конкретні пропозиції, цікаві, креативні. Чекаємо від них цікавих, свіжих ідей».

Мер Чернівців Олександр Кострук: «Закликаю громадські організації співпрацювати з владою, робити так, аби ми вас почули. А для того, щоб ми вас почули, ви повинні не мовчати, а щось говорити».

І громадські організації заговорили, ще й як.

«...Дуже просто сказати, що винен міський голова. Ось він, плюньте йому на піджак!»

Максим Лациба, керівник програм Українського незалежного центру політичних досліджень: «Я йшов по одній з вулиць Чернівців, і зрозумів, що є ідея з одного слова, яка об'єднує українців, і називається вона - дороги. Їх досі нема. Я йшов по цій вулиці і не думав про міського голову (дякую пану Миколі що він є в залі). Дуже ж просто сказати, що винен міський голова, ось він. Плюньте йому на піджак. Ні, я думав про інше. А скільки звернень і скарг від громадськості міста отримав міський голова? Скільки громадських слухань ініціювала і провела громада з вимогою зробити цю дорогу? Скільки пікетів і мітингів було проведено з цією вимогою?»

Також Максим Лациба згадав про низку проблем з демократією, які існують в Чернівецькій міській раді, зокрема про обмеження можливості подавати владі пропозицій від ініціативних груп, та заборону проводити громадські слухання за 3 місяці до виборів.

Результатом його виступу стало запрошення до кабінету мера та створення спільною з громадськістю робочої групи по виправленню цих недоліків.

«Як то кажуть: просіть і вам відкриють. Треба було просто дуже голосно сказати міському голові про необхідність зміни міського статуту. Щоб це почули 300 людей на форумі. І мер сказав «Так, добре, приходьте, будемо працювати». Тому вперед, головне діяти і пропонувати», - відзначає громадський активіст.

Чи потрібні громадським організаціям Етичні засади діяльності?

Однією з найцікавіших дискусій Форуму стало обговорення на тему «Етичні засади діяльності ОГС». Учасники спробували знайти відповідь на запитання: Чи

завжди громадські організації компетентні у тій тематиці та діяльності, за яку беруться? Чи можна бути експертом у багатьох сферах? Які цінності доносять громадські організації та якими принципами керуються? Чи можуть ОГС бути багатопрофільними?

Дискусія не завершилась рамками Форуму і переросла в електронне обговорення. Проте одну тезу учасники підтримали одноголосно. Організації громадянського суспільства в своїй роботі мають керуватися принципом «Не нашкодь!»

Обираємо національну ідею

Крім практичних моментів учасники Форуму спробували відповісти на запитання, що може об'єднати українців в нинішніх умовах, а саме – якою має бути українська національна ідея?

Ігор Буркут, професор: «Останні півтори роки показали, що українці можуть об'єднатися незалежно від мови, етнічного походження, регіону, конфесійної належності навколо 2-х головних ідей: самоорганізації та самореалізації. Вся наша історія показує – там де ми об'єднуємось для того, щоби допомагати один одному, щоб добиватися власних мрій – там ми чогось і можемо досягнути».

Ірина Брунова-Калісецька, психолог і конфліктолог: «Можливо нам варто припинити шукати якусь одну ідею. Бо знайти ідею, з якою всі погодяться, - це щось утопічне, чого ніколи не станеться. І, можливо, нам варто цінувати, що у нас є різні ідеї, різні цінності, різні погляди. Це нормально, це природно. І що б я шукала зараз для об'єднання – це спільні практики діалогу, пошуку домовленостей, спільного прийняття рішень».

Максим Лациба, керівник програм Українського незалежного центру політичних досліджень: «Цю ідею підказав мені провідник потягу, в якому я сюди їхав – «жити в гідній країні». Це та ідея, яка може об'єднати всіх українців. Що таке для мене жити в гідній країні? Це відчувати, що мої права захищені законом і я можу їх реалізувати. Коли я можу отримувати нормальну гідну заробітну плату, або зайнятися бізнесом і в мене його не заберуть, отримувати дохід і забезпечити гідне життя моєї родини. Гідна країна, це коли в українському суді я можу знайти справедливість і в українській міліції захист. Гідна країна – це коли армія може захистити територію і моє життя, а українська дипломатія може мене захистити в іншій країні. Побудова такої гідної країни – це і є той процес, який нас об'єднає».

А яка з висловлених позицій вам подобається більше?

Повний відеозапис дискусії можна знайти тут:
<https://www.youtube.com/watch?v=k0VRzCBAbws>

Віч-на-віч з донорами

*«Якщо громадські організації не подають заявки,
донор іде до громадських організацій»*

(народна мудрість)

Під час Форуму громадські активісти західного регіону отримали унікальну можливість поспілкуватись з донорами, та отримати від них практичні поради щодо написання грантів, оформлення документів та пріоритетів на 2015 рік. Представники донорських організацій підкреслили важливість прямого спілкування з потенційними партнерами. Адже таким чином вони можуть виявляти потреби регіональних громадських організацій, розказати їм про свої пріоритети та запевнити – **гроші у донорів є і вони готові ними ділитися**. Від громадських же організацій потрібна ініціатива, креативність та бажання працювати для розвитку громадянського суспільства і країни.

Тетяна Сіра, USAID: «Цей досвід був корисний як для донорів, так і для громадських організацій. Справляє враження те, що Форум приїхав до Буковини і відвідати його змогли багато організацій, які не мали змогу приїхати до Києва. Тут можна знайти безліч корисної інформації: як зробити діяльність організацію ефективнішою, як прискорити розвиток. Форум – це також чудова можливість налагодити зв'язки та знайти нових партнерів».

Оксана Дацаківська, керівник західноукраїнського представництва Міжнародного фонду «Відродження»: «Оскільки наш фонд має на меті розбудувати відкрите суспільство, ми шукаємо партнерів, громадські організації, які готові це відкрите суспільство будувати. В першу чергу це люди, які готові впроваджувати нові інструменти взаємодії влади, громади, люди, які готові змушувати владу бути підзвітними, люди, які готові моніторити витрати державних коштів, люди, які готові захищати права. Нам потрібні інноваційні проекти і надійні партнери, з якими нам буде цікаво працювати».

Тетяна Подобінська-Штик, Фонд сприяння демократії посольства США: «Форум для нас – можливість побачити, які проблеми є в громадянському суспільстві і як ми можемо їм зарадити. Сьогодні прозвучала теза що «є багато ідей, а грошей немає». І було корисно, що була я і мої колеги, які сказали – гроші є. Підходьте, подавайтеся, ми вам підкажемо як. Адже іноді потрібно лише зробити перший крок аби їх отримати. Аби лише було бажання».

Враження учасників Форуму

Ми розпитали учасників щодо їхніх вражень від події, і, на умовах анонімності, попросили не приховувати ВСІЄї правди. І ось що отримали в результаті:

«Що я взяла для себе і вже завтра буду використовувати – це не боятися. Не боятися говорити з владою, не боятися проітовхувати свої ініціативи, не боятися змін, і не боятися самої себе. Знаєте як кажуть, якщо мрієш бачити багаття – стань іскрою. На цьому форумі я зрозуміла, що можу бути іскрою».

«Найважливіше для мене – це обговорення національної ідеї. Адже відсутність ідеї – це як відсутність візії чи цілі в громадській організації».

«Враження від форуму неймовірні! Такі форуми дають людям натхнення втілювати свої мрії. Мені найбільше сподобався майстер-клас по волонтерству. Я є волонтером ще тільки місяць, але дуже захоплююсь цією справою, і буду співпрацювати з організаціями, які були представлені на цьому форумі».

Де будуть проводитись наступні регіональні форуми?

Ексклюзивною інформацією поділився з нами Володимир Шейгус, виконавчий директор ІСАР Єднання.

«Організації повинні самі прийняти рішення в якому місті / області вони хочуть провести такий форум, можу сказати, що активно обговорюються Харків, Одеса, Дніпропетровськ та Сєвєродонецьк».

А де ви хочете, аби відбувся наступний Форум і чому саме там? Розкажіть про це на нашій Фейсбук-сторінці <https://www.facebook.com/isar.ednannia?fref=ts> і, можливо, наступного разу, саме ваше місто стане центром громадського руху в Україні.